

Vergaderjaar 1987-1988

20 598

Nieuwe regeling voor terugvordering en verhaal van kosten van bijstand

Nr. 11

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

15 juni 1989

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is verhaal verplicht te stellen, te onderscheiden tussen terugvordering van bijstandskosten van degenen die bijstand hebben ontvangen en verhaal van bijstandskosten op derden en ter zake een nieuwe regeling te geven, alsmede daarmee verband houdende wijzigingen in andere wetten aan te brengen.

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Algemene Bijstandswet (Stb. 1973, 395) wordt als volgt gewijzigd:

A

Van Hoofdstuk IV vervalt § 3. Verhaal. Na Hoofdstuk IV wordt het volgende hoofdstuk ingevoegd.

Hoofdstuk IV A. Terugvordering en verhaal

§ 1. Terugvordering

Artikel 55

1. Kosten van bijstand worden door de gemeente teruggevorderd in de gevallen en naar de regels aangegeven in deze paragraaf.

2. Het in aanmerking nemen van over de voorafgaande maand opgegeven middelen, wordt niet als terugvordering beschouwd.

3. Indien gelet op de omstandigheden van persoon en gezin daarvoor dringende redenen aanwezig zijn kan van terugvordering geheel of gedeeltelijk worden afgezien.

4. Buiten de gevallen aangegeven in deze paragraaf vindt geen terugvordering plaats.

Artikel 56

1. Indien ten aanzien van een tot het gezinsverband behorende persoon toepassing is gegeven aan artikel 6 of artikel 8, wordt het verschil tussen de verleende bijstand en de bijstand welke zonder die toepassing als gezinsbijstand zou zijn verleend, teruggevorderd van de in de artikelen 5 en 5a bedoelde personen naar de mate waarin met hun middelen bij de verlening van gezinsbijstand rekening zou zijn gehouden.

2. Indien toepassing is gegeven aan artikel 10, wordt het verschil tussen de verleende bijstand en de bijstand welke zou zijn verleend, indien rekening was gehouden met de middelen waarover de betrokken persoon beschikt, van hem teruggevorderd.

Artikel 57

Kosten van bijstand worden van de betrokkene teruggevorderd:

a. indien de bijstand is verleend op grond van zijnerzijds verstrekte onjuiste of onvolledige inlichtingen;

b. indien de bijstand is verleend op een voorwaarde, voor zover deze niet vervuld is;

c. indien de bijstand is verleend op grond van omstandigheden te wijten aan het feit, dat de betrokkene blijkt heeft gegeven van een ongenoegzaam besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;

d. indien gedurende de bijstandsverlening de verplichting bedoeld in artikel 30, tweede lid, niet of niet behoorlijk is nagekomen;

e. indien de bijstand tot een te hoog bedrag of geheel ten onrechte is verleend en de betrokkene dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen.

Artikel 58

1. Kosten van bijstand verleend over een bepaalde periode of met een bepaalde bestemming worden van de betrokkene teruggevorderd tot het bedrag van de inkomsten welke hij met betrekking tot die periode later ontvangt, onderscheidenlijk tot het bedrag van de middelen welke met het oog op die bestemming later door hem worden ontvangen.

2. Kosten van bijstand verleend over een periode gedurende welke middelen of aanspraken op middelen aanwezig zijn waarover nog niet kan worden beschikt, worden van de betrokkene teruggevorderd tot het bedrag waarover krachtens die middelen of aanspraken later wordt of kan worden beschikt. Voor zover die middelen overeenkomstig artikel 7 buiten beschouwing zouden zijn gelaten indien zij reeds bij de aanvang van de periode ter beschikking van de betrokkene zouden hebben gestaan, blijft terugvordering achterwege.

Artikel 59

1. Kosten van bijstand verleend in de vorm van geldlening worden ingevolge deze paragraaf van de betrokkene teruggevorderd, indien hij de hieruit voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk nakomt.

2. Kosten van bijstand voortvloeiende uit gestelde borgtocht worden van de hoofdschuldenaar teruggevorderd.

Artikel 59a

1. Indien de bijstand op grond van artikel 5 of artikel 5a is verleend, worden voor de toepassing van deze paragraaf als betrokkenen aangemerkt de in die artikelen bedoelde personen.

2. Indien de bijstand op grond van artikel 5 of artikel 5a als gezinsbijstand had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven, omdat de betrokkene onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt dan wel de verplichting bedoeld in artikel 30, tweede lid, niet of niet behoorlijk is nagekomen, worden de gedurende het betrokken tijdvak ten onrechte gemaakte kosten van bijstand mede teruggevorderd van de persoon met wiens middelen bij de verlening van bijstand rekening had moeten worden gehouden.

3. De in het eerste en tweede lid bedoelde personen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de ten onrechte gemaakte kosten van bijstand.

Artikel 60

1. Terugvordering geschiedt door burgemeester en wethouders van de gemeente welke de bijstand heeft verleend. Artikel 29a is ten aanzien van het nemen van beslissingen ter zake van overeenkomstige toepassing.

2. Indien een gemeente ingevolge artikel 51 of artikel 52 gehouden is kosten van bijstand over een bepaalde periode aan een andere gemeente te vergoeden, geschiedt de terugvordering over die periode, voor zover zij nog niet heeft plaatsgehad, door burgemeester en wethouders van eerstgenoemde gemeente.

Artikel 61

1. De beschikking tot terugvordering wordt schriftelijk en met redenen omkleed aan de betrokken persoon medegedeeld en vermeldt hetgeen wordt teruggevorderd alsmede de termijn of termijnen waarbinnen betaling wordt verlangd. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid tot indiening van een bezwaarschrift.

2. Een beschikking tot terugvordering kan ambtshalve of op schriftelijk verzoek van de betrokkene worden herzien op grond van gewijzigde omstandigheden.

3. De persoon van wie kosten van bijstand worden teruggevorderd is verplicht desgevraagd aan burgemeester en wethouders de inlichtingen te verstrekken die voor terugvordering ingevolge deze paragraaf van belang zijn.

Artikel 61a

1. Tegen een beschikking tot terugvordering dan wel herziening daarvan, kan de betrokken persoon binnen een maand nadat hij daarvan kennis heeft kunnen nemen een bezwaarschrift indienen bij burgemeester en wethouders.

2. Indien een beschikking op een verzoek om herziening meer dan een maand uitblijft, kan de betrokkene binnen de tweede maand een bezwaarschrift indienen.

3. Het bezwaarschrift heeft schorsende werking, tenzij dit betrekking heeft op een verzoek om herziening.

4. De artikelen 36 tot en met 40 zijn ten aanzien van het bezwaarschrift en de behandeling daarvan van overeenkomstige toepassing.

Artikel 61b

1. Binnen een maand na de datum van verzending van de beschikking op het bezwaarschrift kan de betrokken persoon schriftelijk beroep instellen bij gedeputeerde staten.
2. Artikel 44 is met betrekking tot de beschikking van gedeputeerde staten van toepassing.
3. Binnen een maand na de datum van verzending van de beschikking van gedeputeerde staten kunnen burgemeester en wethouders en de in het eerste lid bedoelde persoon daartegen schriftelijk bij de Kroon in beroep komen.
4. Het beroep ingevolge het eerste of het derde lid heeft geen schorsende werking.

Artikel 61c

1. Indien bijstand ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan wordt verleend, geschiedt inning van de terug te vorderen kosten, onverminderd de bevoegdheid tot inning op andere wijze, door de betreffende kosten te verrekenen met de bijstandsuitkering, met dien verstande dat de betrokkene blijft beschikken over middelen tot 90 % van het voor hem geldende normbedrag bedoeld in de artikelen 3 tot en met 6, eerste lid, van het Bijstandsbesluit landelijke normering (Stb. 1983, 132).
2. Tot verrekening wordt niet overgegaan gedurende de termijn waarbinnen de betrokkene een bezwaarschrift kan indienen tegen de beschikking tot terugvordering.
3. Indien de betrokkene van wie wordt teruggevorderd inmiddels een bijstandsuitkering ontvangt van een andere gemeente dan de gemeente die de terug te vorderen bijstand heeft betaald, is die andere gemeente bevoegd zonder machtiging van de betrokkene tot verrekening over te gaan ten behoeve van de gemeente die de terug te vorderen bijstand heeft betaald.

Artikel 61d

1. Behoudens in de gevallen bedoeld in de artikelen 58 en 59, worden kosten van bijstand die meer dan vijf jaar vóór de datum van verzending van de beschikking tot terugvordering zijn gemaakt, niet teruggevorderd.
2. Voor de toepassing van artikel 57, onderdeel e, bedraagt de in het eerste lid bedoelde termijn twee jaar.
3. De termijn, bedoeld in het eerste en het tweede lid, staat niet in de weg aan latere tenuitvoerlegging van de beschikking tot terugvordering.

Artikel 61e

1. Een verzoekschrift met betrekking tot de nakoming van een beschikking tot terugvordering kan worden ingediend bij de kantonrechter.
2. Ten aanzien van de wijze van procederen zijn in de artikelen 125a tot en met 125f van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 61f

1. De vorderingen ingevolge deze paragraaf zijn bevoorrecht en volgen onmiddellijk na die in artikel 1195 van het Burgerlijk Wetboek omschreven.
2. Indien de kosten op verschillende tijdstippen zijn gemaakt, heeft de terugvordering van de eerstgemaakte kosten voorrang.

Artikel 61g

Onder kosten van bijstand in de zin van deze paragraaf wordt verstaan de door de gemeente netto uitgekeerde bijstand vermeerderd met de daarover verschuldigde loonbelasting en premies ingevolge de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en de Ziekenfondswet, voor zover deze belasting en premies niet verrekend kunnen worden met de belastingdienst en de bedrijfsvereniging.

Artikel 61h

Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kan in het belang van een goede uitvoering van het bepaalde in deze paragraaf nadere regels stellen.

Artikel 61i

Op het executoriaal beslag tot terugvordering ingevolge deze paragraaf door de gemeente op loon, sociale uitkeringen of andere periodieke betalingen, welke derden verschuldigd zijn of worden aan degene van wie wordt teruggevorderd, zijn de artikelen 479b tot en met 479g van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing. De in artikel 479g aan de raad voor de kindbescherming toegekende bevoegdheid komt gelijkkelijk toe aan de gemeente.

§ 2. Verhaal

Artikel 62

1. Kosten van bijstand worden door de gemeente verhaald in de gevallen en naar de regels aangegeven in deze paragraaf.

2. De gemeente kan van verhaal geheel of gedeeltelijk afzien indien daarvoor, gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of van degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn.

3. Buiten de gevallen aangegeven in deze paragraaf vindt geen verhaal plaats.

Artikel 63

Kosten van bijstand worden tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek verhaald:

a. op degene die bij het ontbreken van gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot, of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt en op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt;

b. op degene die zijn onderhoudsplicht na echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed niet of niet behoorlijk nakomt;

c. op degene die zijn onderhoudsplicht jegens zijn meerderjarig kind ingevolge artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet of niet behoorlijk nakomt, tenzij de bijstand aan dit kind is verleend ingevolge een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 11, tweede lid.

Artikel 63a

Een overeenkomst waarbij echtgenoten of gewezen echtgenoten hebben bepaald dat na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, de een

tegenover de ander in het geheel niet dan wel slechts tot een bepaald bedrag tot een uitkering tot diens levensonderhoud zal zijn gehouden, al dan niet met het beding bedoeld in artikel 159 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, staat niet in de weg aan verhaal op een der partijen en laat de vaststelling van het te verhalen bedrag onverlet.

Artikel 64

Bij de beoordeling van het bestaan van het verhaalsrecht als bedoeld in de artikelen 63 en 63a en de omvang van het te verhalen bedrag wordt rekening gehouden met de maatstaven die gelden en de omstandigheden die van belang zijn in het geval dat de rechter dient te beslissen over de vraag of, en zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend.

Artikel 64a

1. Indien een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek die uitvoerbaar is, niet wordt nagekomen, wordt verhaald in overeenstemming met deze uitspraak.

2. De beschikking tot verhaal overeenkomstig het eerste lid wordt bij brief medegedeeld aan degene op wie wordt verhaald, met de aanmaning het verschuldigde binnen dertig dagen na verzending van de brief te voldoen.

3. Degene op wie wordt verhaald kan binnen de termijn van het tweede lid tegen de beschikking in verzet komen door een verzoekschrift aan de rechtbank. Het verzet kan niet gegrond zijn op de bewering dat de uitkering tot onderhoud ten onrechte is opgelegd of onjuist is vastgesteld. Indien tijdig verzet is gedaan wordt de invordering eerst voortgezet zodra het verzet is ingetrokken of ongegrond verklaard.

4. Indien aan de aanmaning geen gevolg wordt gegeven is de gemeente, met uitsluiting van degene die de bijstand ontvangt, bevoegd tot invordering van het verschuldigde over te gaan.

5. De beschikking tot verhaal levert een executoriale titel op, die op kosten van de schuldenaar wordt betekend en met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering kan worden tenuitvoergelegd.

6. De betekening en tenuitvoerlegging van de beschikking kan geschieden door de deurwaarder, bedoeld in artikel 281, tweede lid, onderdeel e, van de gemeentewet. Artikel 301 van de gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 64b

1. Het door de rechter vastgestelde verhaalsbedrag verschuldigd ingevolge artikel 63 of 63a wordt jaarlijks met ingang van 1 januari van rechtswege gewijzigd met het ingevolge artikel 402a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek vast te stellen percentage.

2. De toepassing van het eerste lid blijft achterwege indien de wijziging van rechtswege bij rechterlijke uitspraak is uitgesloten.

Artikel 64c

1. Het door de rechter vastgestelde verhaalsbedrag kan op verzoek van de gemeente of van degene op wie verhaal wordt uitgeoefend door de rechter worden gewijzigd op grond van gewijzigde omstandigheden.

2. De gemeente kan aan de rechter verzoeken het verhaalsbedrag in afwijking van een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud

verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek vast te stellen, indien de rechter:

- a. deze uitspraak zou kunnen wijzigen op de gronden genoemd in artikel 401, eerste en tweede lid, van dat boek;
- b. geen rekening heeft kunnen houden met alle voor de betrokken beslissing in aanmerking komende gegevens en omstandigheden betreffende beide partijen.

Artikel 65

1. Kosten van bijstand worden verhaald op degene aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan, tenzij gelet op alle omstandigheden aannemelijk is dat de schenker ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstandsverlening redelijkerwijs niet heeft kunnen voorzien.

2. Het verhaal geschiedt voor zover bij de beslissing op bijstands-aanvraag met de geschonken middelen rekening zou zijn gehouden indien de schenking niet had plaatsgevonden.

Artikel 66

1. Kosten van bijstand worden verhaald op de nalatenschap van de persoon. Behoudens het bepaalde in het tweede en derde lid wordt hierbij buiten aanmerking gelaten het bij de verlening van bijstand vrijgelaten bescheiden vermogen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, aanhef en onderdeel b, alsmede het bij de verlening van bijstand vrijgelaten vermogen gebonden in de door een eigenaar of zijn gezin bewoonde woning, voorzover aan de voorwaarden bedoeld in artikel 7a is voldaan.

2. Het verhaal als bedoeld in het eerste lid heeft mede betrekking op de gevallen bedoeld in de artikelen 56 tot en met 58, voor zover voor het overlijden nog geen terugvordering heeft plaats gehad.

3. Kosten van bijstand verleend in de vorm van geldlening of als gevolg van borgtocht worden op de nalatenschap van de persoon verhaald.

Artikel 67

Indien een vreemdeling hier te lande is toegelaten en een ander zich garant gesteld heeft voor de kosten, die voor de staat en andere openbare lichamen uit de toelating voortvloeien, worden de ten behoeve van die vreemdeling gemaakte kosten van bijstand op de garant verhaald.

Artikel 68

1. De beschikking tot verhaal ingevolge deze paragraaf anders dan met toepassing van artikel 64a, wordt door de gemeente schriftelijk en met redenen omkleed aan degene op wie wordt verhaald medegedeeld. Daarbij wordt het bedrag of worden de bedragen genoemd waarvan, alsmede de termijn of termijnen waarbinnen, betaling wordt verlangd. Bij verhaal op de nalatenschap kan de mededeling worden gericht tot de langstlevende echtgenoot of een der erfgenamen die geacht kan worden bij de afwikkeling van de nalatenschap te zijn betrokken.

2. Indien de betrokkene niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen, dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluiten burgemeester en wethouders tot verhaal in rechte.

3. Artikel 29a is met betrekking tot de bevoegdheid van burgemeester en wethouders van overeenkomstige toepassing.

Artikel 68a

1. Verzoekschriften met betrekking tot verhaal in rechte ingevolge deze paragraaf, alsmede verzoeken tot wijziging van een rechterlijke verhaaluitspraak, worden ingediend bij de rechtbank.
2. De gemeente kan op grond van deze paragraaf in rechte optreden zonder procureur.
3. De gemeente is geen griffierecht verschuldigd.

Artikel 69

1. Behoudens in de gevallen bedoeld in artikel 66, derde lid, worden kosten van bijstand die meer dan vijf jaar vóór de datum van verzending van de beschikking tot verhaal zijn gemaakt, niet verhaald.
2. De termijn, bedoeld in het eerste lid, staat niet in de weg aan latere tenuitvoerlegging van een rechterlijke uitspraak.

Artikel 70

De artikelen 61f tot en met 61i zijn met betrekking tot het verhaal van kosten van bijstand van overeenkomstige toepassing.

B

Onder vernummering van het derde en vierde lid van artikel 3 tot vierde en vijfde lid, wordt het tweede lid van dat artikel vervangen door:

2. Overigens kunnen aan de bijstand slechts voorwaarden worden verbonden die verband houden met aard en doel van een bepaalde vorm van bijstand, dan wel strekken tot zijn vermindering of beëindiging.
3. De voorwaarde tot het doen van een verzoek aan de rechter tot toekenning van een uitkering tot levensonderhoud kan slechts aan de bijstand worden verbonden, indien het betreft een uitkering ten laste van de echtgenoot, gewezen echtgenoot of ouder, en dat verzoek kan worden gedaan samen met een verzoek tot echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed.

C

In artikel 29a, tweede lid, wordt de zinsnede «tot het instellen van beroep en tot het besluiten ter zake van verhaal in rechte» gewijzigd in: en tot het instellen van beroep.

D

Na artikel 47b wordt een nieuw artikel toegevoegd luidende:

Artikel 47c

1. Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kan, burgemeester en wethouders gehoord, beslissen dat kosten van bijstand bedoeld in dit hoofdstuk niet worden vergoed, voorzover de gemaakte kosten niet of niet volledig op grond van Hoofdstuk IV A zijn of worden teruggevorderd of verhaald. De beslissing wordt met redenen omkleed.
2. Binnen zestig dagen na de datum van verzending van de beslissing bedoeld in het eerste lid kunnen burgemeester en wethouders daartegen bij de Kroon in beroep komen.

E

Artikel 82, tweede lid, wordt vervangen door:
Artikel 47 en Hoofdstuk IV A vinden overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat het Rijk in de plaats van de gemeente treedt.

F

Aan het slot van artikel 84c wordt de punt vervangen door een komma en hierna toegevoegd:

voor zover de kosten van lijkbezorging niet uit diens nalatenschap kunnen worden voldaan.

G

1. Aan artikel 84d, eerste lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

De verplichting strekt zich mede uit tot de inkomsten van een persoon van wie kosten van bijstand ingevolge Hoofdstuk IV A worden of kunnen worden teruggevorderd of op wie kosten van bijstand ingevolge dat hoofdstuk worden of kunnen worden verhaald.

2. In het derde lid wordt «op wiens inkomsten» vervangen door: op wie.

H

In artikel 84f, eerste lid, wordt de eerste zinsnede «Degene, die de verplichting bedoeld in artikel 30, tweede lid, niet of niet behoorlijk nakomt» gewijzigd in:

Degene, die de verplichting bedoeld in artikel 30, tweede lid of de verplichting bedoeld in artikel 61, derde lid, niet of niet behoorlijk nakomt.

ARTIKEL Ia

A

Artikel 16 van de Rijksgroepsregeling werkloze werknemers (Stb. 1984, 626) vervalst.

B

Artikel 8 van het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Stb. 1986, 544) vervalst.

ARTIKEL II

De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Stb. 1987, 92) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (Stb. 1987, 281) worden als volgt gewijzigd:

A

De artikelen 21 en 22 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen vervallen.

Na § 4 van Hoofdstuk II wordt in de genoemde wetten de volgende paragraaf ingevoegd:

§ 5. Terugvordering en verrekening van de uitkering

Artikel 25a

1. De uitkering wordt door burgemeester en wethouders van de betrokkene teruggevorderd:

- a. indien de uitkering is verleend op grond van zijnerzijds verstrekte onjuiste of onvolledige inlichtingen;
  - b. indien gedurende de uitkeringstermijn de verplichting bedoeld in artikel 17 niet of niet behoorlijk is nagekomen;
  - c. indien de uitkering tot een te hoog bedrag of geheel ten onrechte is verleend en de betrokkene dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen;
  - d. indien blijkt dat de betrokkene over dezelfde periode waarover een uitkering op grond van deze wet is verleend, later inkomsten ontvangt waarmede bij de vaststelling van de uitkering rekening zou zijn gehouden.
2. Het in aanmerking nemen van over de voorafgaande maand opgegeven inkomen, wordt niet als terugvordering beschouwd.
  3. Indien gelet op de omstandigheden van de betrokkene daarvoor dringende redenen aanwezig zijn kan van terugvordering geheel of gedeeltelijk worden afgezien.

Artikel 25b

1. Indien de uitkering met inachtneming van artikel 3, eerste of tweede lid, is verleend, wordt voor de toepassing van deze paragraaf onder betrokkene mede de echtgenoot verstaan.
2. Indien de uitkering met inachtneming van artikel 3, eerste of tweede lid, had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven, omdat de betrokkene onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt, dan wel de verplichting bedoeld in artikel 17, niet of niet behoorlijk is nagekomen, wordt de gedurende het betrokken tijdvak ten onrechte verleende uitkering mede teruggevorderd van de persoon met wiens inkomen bij de verlening van de uitkering rekening had moeten worden gehouden.
3. De in het eerste en tweede lid bedoelde personen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de ten onrechte verleende uitkering.

Artikel 25c

1. De beslissing tot terugvordering wordt schriftelijk en met redenen omkleed aan de betrokken persoon medegedeeld en vermeldt hetgeen wordt teruggevorderd alsmede de termijn of termijnen waarbinnen betaling wordt verlangd. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid tot indiening van een bezwaarschrift.
2. Een beslissing tot terugvordering kan ambtshalve of op schriftelijk verzoek van de betrokkene worden herzien op grond van gewijzigde omstandigheden.
3. De persoon van wie wordt teruggevorderd is verplicht desgevraagd aan burgemeester en wethouders de inlichtingen te verstrekken die voor terugvordering ingevolge deze paragraaf van belang zijn.

Artikel 25d

1. Indien uitkering op grond van deze wet wordt verleend, geschiedt inning van de terug te vorderen bedragen, onverminderd de bevoegdheid tot inning op andere wijze, door deze te verrekenen met de uitkering, met dien verstande dat de betrokkene blijft beschikken over middelen tot 90% van het voor hem geldende normbedrag, bedoeld in de artikelen 3 tot en met 6, eerste lid, van het Bijstandsbesluit landelijke normering (Stb. 1983, 132).
2. Tot verrekening wordt niet overgegaan gedurende de termijn waarbinnen de betrokkene een bezwaarschrift kan indienen tegen de beschikking tot terugvordering.
3. Indien de betrokkene van wie wordt teruggevorderd inmiddels een uitkering op grond van deze wet ontvangt van een andere gemeente dan

de gemeente die de terug te vorderen uitkering heeft betaald, is die andere gemeente bevoegd zonder machtiging van de betrokkene tot verrekening over te gaan ten behoeve van de gemeente die de terug te vorderen uitkering heeft betaald.

Artikel 25e

1. Behoudens in het geval bedoeld in artikel 25a, eerste lid, onderdeel d, worden uitkeringen op grond van deze wet, die meer dan vijf jaar vóór de datum van verzending van de beschikking tot terugvordering zijn verstrekt, niet teruggevorderd.

2. Voor de toepassing van artikel 25a, eerste lid, onderdeel c, bedraagt de in het eerste lid bedoelde termijn twee jaar.

3. De termijn, bedoeld in het eerste en tweede lid, staat niet in de weg aan latere tenuitvoerlegging van de beschikking tot terugvordering.

Artikel 25f

1. Een verzoekschrift met betrekking tot de nakoming van een beschikking tot terugvordering kan worden ingediend bij de kantonrechter.

2. Ten aanzien van de wijze van procederen zijn de artikelen 125a tot en met 125f van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25g

1. De vorderingen ingevolge deze paragraaf zijn bevoorrecht en volgen onmiddellijk na die in artikel 1195 van het Burgerlijk Wetboek omschreven.

2. Indien de uitkeringen op verschillende tijdvakken betrekking hebben, heeft de terugvordering over het vroegste tijdvak voorrang.

Artikel 25h

Onder uitkering in de zin van deze paragraaf wordt verstaan de uitkering, bedoeld in artikel 9, verminderd met de inhouding op grond van artikel 10 en vermeerderd met het werkgeversaandeel in de premie ingevolge de Ziekenfondswet.

Artikel 25i

Indien de persoon, te wiens behoeve onverschuldigd uitkering is betaald, een uitkering ontvangt van een andere gemeente dan de gemeente die onverschuldigd heeft betaald, is die andere gemeente bevoegd zonder machtiging van de betrokkene, die ten onrechte aanspraak op uitkering heeft gemaakt, de bedragen die teruggevorderd kunnen worden of in mindering kunnen worden gebracht, te betalen aan de gemeente die onverschuldigd heeft betaald.

Artikel 25j

1. Indien recht op uitkering op grond van deze wet bestaat over een tijdvak waarover krachtens de Algemene Bijstandswet reeds bijstand in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan is verleend, is de gemeente bevoegd deze uitkering over dat tijdvak te verrekenen met het bedrag van de verleende bijstand, dan wel de uitkering tot het bedrag van deze bijstand zonder machtiging van de betrokkene te betalen aan de gemeente die de bijstand verleende.

2. Indien de gemeente gebruik maakt van haar bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, stelt zij de betrokkene daarvan onverwijld schriftelijk in kennis.

Artikel 25k

Op het executoriaal beslag tot terugvordering ingevolge deze paragraaf door de gemeente op loon, sociale uitkeringen of andere periodieke betalingen, welke derden verschuldigd zijn of worden aan degene van wie wordt teruggevorderd, zijn de artikelen 479b tot en met 479g van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing. De in artikel 479g aan de raad voor de kindbescherming toegekende bevoegdheid komt gelijkelijk toe aan de gemeente.

B

Aan artikel 19, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen wordt de volgende zin toegevoegd:

De verplichting strekt zich mede uit tot de inkomsten van een persoon, van wie een uitkering wordt of kan worden teruggevorderd.

C

1. Aan artikel 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. De vergoeding van uitkeringen kan, burgemeester en wethouders gehoord, worden geweigerd, voor zover uitkeringen niet of niet volledig op grond van paragraaf 5 van Hoofdstuk II zijn of worden teruggevorderd.

2. Het vierde lid van artikel 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen wordt vernummerd tot vijfde lid, waarna een nieuw vierde lid wordt ingevoegd, luidende:

4. De vergoeding van uitkeringen kan, burgemeester en wethouders gehoord, worden geweigerd, voor zover uitkeringen niet of niet volledig op grond van paragraaf 5 van Hoofdstuk II zijn of worden teruggevorderd.

D

In artikel 40 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen wordt na «inzake het niet vergoeden van uitkeringen» ingevoegd:
dan wel het weigeren van de vergoeding.

E

In artikel 41 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid wordt na «de beslissing inzake de uitkering» ingevoegd:

, dan wel de terugvordering van de uitkering of de herziening daarvan,

2. Aan het artikel wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Bij terugvordering van de uitkering heeft het bezwaarschrift schorsende werking, tenzij dit betrekking heeft op een verzoek om herziening.

F

Aan artikel 44 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen wordt de volgende zin toegevoegd:

Het beroep dat betrekking heeft op terugvordering van de uitkering heeft geen schorsende werking.

G

Aan het slot van artikel 45 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen wordt de punt vervangen door een komma, waarna wordt toegevoegd:

tenzij dit betrekking heeft op terugvordering van de uitkering.

H

In artikel 48, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen wordt de eerste zinsnede «Degene die de verplichting, bedoeld in artikel 17 niet of niet behoorlijk nakomt» gewijzigd in: Degene die de verplichting, bedoeld in artikel 17 of de verplichting, bedoeld in artikel 25c, derde lid, niet of niet behoorlijk nakomt.

ARTIKEL III

In artikel 159a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt «artikel 55 van de Algemene Bijstandswet» vervangen door: artikel 63 van de Algemene Bijstandswet. De woorden «en laat de bevoegdheid om het te verhalen bedrag vast te stellen onverlet» komen te luiden: en laat de vaststelling van het te verhalen bedrag onverlet.

ARTIKEL IV

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd.

A

In artikel 598a, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt «beschikkingen, gegeven op grond van de derde paragraaf van Hoofdstuk IV der Algemene Bijstandswet», vervangen door: beschikkingen gegeven op grond van Hoofdstuk IV A, §2, van de Algemene Bijstandswet (Stb. 1973, 395).

B

De vijfde afdeling A van titel 6 van het derde boek komt te luiden:
Vijfde afdeling A. Van de wijze van procederen in zaken betreffende levensonderhoud en verhaal.

C

Artikel 828a komt te luiden:

Verzoekschriften, uitsluitend strekkende tot

- 1^e bepaling van een uitkering tot levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek,
- 2^e wijziging of intrekking van een vonnis of een beschikking, waarbij een beslissing over zodanige uitkering is gegeven,
- 3^e wijziging of intrekking van een door partijen ter zake van zodanig levensonderhoud getroffen regeling,
- 4^e uitsluiting van de wijziging van rechtswege van een bedrag voor levensonderhoud, intrekking van een zodanige uitsluiting en toepassing van artikel 402a, zesde lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek,
- 5^e vaststelling dat een verplichting om levensonderhoud te verschaffen aan de wederpartij op grond van artikel 160 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek is geëindigd,
- 6^e vaststelling van een bedrag verschuldigd krachtens § 2 van Hoofdstuk IV A van de Algemene Bijstandswet,
- 7^e wijziging van een rechterlijke beschikking tot vaststelling van het te verhalen bedrag als bedoeld in § 2 van Hoofdstuk IV A van de Algemene Bijstandswet,
- 8^e verzet tegen een beschikking tot verhaal als bedoeld in artikel 64a, derde lid, van de Algemene Bijstandswet, worden ingediend en behandeld overeenkomstig de artikelen 828a, derde lid, tot en met 828i.

Het eerste lid is niet van toepassing op verzoeken tot het geven, wijzigen of intrekken van een beschikking houdende bepaling van het bedrag dat een echtgenoot voor de duur van een geding tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed moet betalen voor het levensonderhoud van de andere echtgenoot of voor verzorging en opvoeding van de minderjarige kinderen der echtgenoten.

Het verzoekschrift bevat de feiten en omstandigheden waarop het verzoek is gegrond en wordt met de tot staving dienende bescheiden ingediend bij de rechtbank met zoveel afschriften als er verweerders zijn.

ARTIKEL V

In artikel 45, eerste lid, onderdeel e, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (Stb. 519) wordt «artikel 55» vervangen door: hoofdstuk IV A, paragraaf 2,.

ARTIKEL VI

Artikel 37, tweede lid, laatste volzin, van de Wet op de lijkbezorging (Stb. 1955, 390) komt te luiden:

De artikelen 62 tot en met 70 van de Algemene Bijstandswet (Stb. 1973, 395) zijn voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL VII

1. In de bevoegdheid van de gemeenten tot terugvordering of verhaal van kosten van bijstand gemaakt vóór de datum van in werking treding van deze wet wordt geen wijziging gebracht. Indien met betrekking tot vorenbedoelde kosten eerst na genoemde datum wordt besloten tot terugvordering of verhaal over te gaan, geschiedt dit met toepassing van de bepalingen van Hoofdstuk IV A.

2. Ten aanzien van het verhaal in verband met onderhoudsverplichtingen ingevolge Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de na de datum van in werking treding van deze wet gemaakte kosten van bijstand,

wordt door de gemeente in de desbetreffende gevallen binnen een jaar een nadere beslissing genomen aan de hand van de bepalingen van Hoofdstuk IV A, § 2.

3. Indien vóór de datum van in werking treding van deze wet verhaal in rechte is gevorderd wordt de zaak afgehandeld overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk IV, § 3, van de wet, zoals die luiden vóór genoemde datum.

ARTIKEL VIII

Vervallen

ARTIKEL IX

Indien wetsvoorstel 19 242 tot herziening van het scheidingsprocesrecht kracht van wet zal hebben gekregen en in werking zal treden gelijktijdig met of op een later tijdstip dan dit voorstel van wet, vervalt artikel II, onderdeel E, van eerstgenoemde wet.

ARTIKEL X

Indien wetsvoorstel 19 242 tot herziening van het scheidingsprocesrecht kracht van wet verkrijgt of heeft verkregen, wordt aan artikel 828 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Indien aan de rechter blijkt dat een verzoek tot toekenning van een uitkering tot levensonderhoud als voorwaarde is verbonden aan de verlening van bijstand, stelt de rechter de gemeente in de gelegenheid schriftelijk of ter zitting haar mening omtrent dat verzoek kenbaar te maken.

ARTIKEL XI

De twaalfde titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering treedt gelijktijdig met deze wet in werking ten aanzien van gedingen bedoeld in § 2 van Hoofdstuk IV A.

ARTIKEL XII

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden gesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,